

F

23.902

P

23.902

אָבֵי הַנְּגִמִים
בְּמִדְבַר אֶל-עָרִישׁ

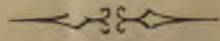
שִׁיר מֵאֵת הַחֶכֶם סוֹפֵר מְהִיר וְדוֹבֵר צָחוֹת

JULIUSZ SŁOWACKI

הֶעֱתַקְתִּיו מִשִּׁפְּת פּוֹלֵאנִיא לְשִׁפְּת עִבֵר

אֲנִי
מִשָּׁה רוֹד גַּעֲשׂוּיִנֵד

סֵלִיךְ מוֹשְׁבַע בְּבֵית הַמְּשֻׁמָּם מַגְלִיל רִישָׁא

בִּסְכַח הַתְּרַמֵּ"ג לִיגִירוּהָ .

דְרוֹק זֹסֶנִיק עִם קְנָאֵלְעֵד אֵינן סְרוּעֵמִישׁל .

מְחִיר הַסֵּפֶר זֶקוּשְׁתִּי לְדַבֵּר טוֹב

Druck von Żupnik et Knoller Przemyśl.

NO. 1000

1875

NEW YORK

FOR THE YEAR 1875

AND FOR THE YEAR 1876

BY THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

NEW YORK

1875

1876

NEW YORK

אל הקורא !

בשיר הנעתק בזה מלשון סולוניה לעברית, אקוה להראותך קורא מתכונן! עוד אות אחד נאמן, מלבד אלה אשר כבר הראת לדעת ע"י מעתיקים אחרים בשירים פולניים, כי גם השפה הזאת מוכשרת לתת פרי תנובה לנו, גם בנות-שירה הטהרנה ותלבשנה מחלצות קודש, ותבאנה גם המה בקהל לנו. אם. רק עט סופר תארשם לנו באמונה: ועתה הלא בטרם תראה מלאכתי, עליך לשמוע ראש דברי המשורר — "למען באר היטב לפני הקורא תוכן הדבר אשר אדני השיר הבא עליו הטבעו, נחוץ לי לספר דברים אחדים, מטפה במדבר בין מצרים ובין ירושלים, רחוקה נברת ארץ מעיר El-Arish פליאה נשגבה הוא הרעיון של מחמד-אלי, כי בין שתי ארצות אשר תחת ממשלתו עשה גבול בין המצרים, על יד מדבר-חול, ובעונש מות גור על נוסעים חפשים, לתקוע במקום זה אהליהם, ולחיות במשך איזה ימים, תחת השגחת שומרים, ורוסאים, לנסות לדעת אם לא דבקה במו החולי-רע, כי זולת זה מהנמנע הוא ליסע ממצרים לארץ אשור. — ויהי בנסעי עם מחנה גמלי גם עלי נסר גורל זה אחרי מהלך שמנה ימים באתי מעיר קאירא אל השפלה מקום מדבר חול לגור סה שנים עשר יום. כבואי לא יכלתי הבין איככה על מקום שומם באין בית ונאות אדם אך תל חול גזרו על אנשים לשבת סה. אולם אימת להט החרב המתהפכת מאנשי חיל שומרי הגבול פעל הרבה על לב הישמעאלים מנהיגי ומדריכי ברוך אלך. כי בבואם אל השפלה, לגבול מקום הבקור, הבריכו את הגמלים והכרת פניהם ענתה במו, איככה בכל נפשם ישמעו למצוות מלכם, ולא ימרו חקות העריץ ההוא. ורוסא בא מעיר ElArish, זאת היתה העיר הראשונה אשר ראיתיה ממרחק בכל שמנת הימים בנסעי מקירא, והרוסא עמל הרבה בעדי למען ייטב לי באהלי תחת חוג השמים, ככל האפשרי נתן מאוצרו אהלים ממכסה יריעות, אחדים, למען יהיה מקום לשכון בהם לכל אנשים והיקום אשר ברגלי, וכאשר שמעתי אחרי כן מאומרים לי, אשתו ביריה הענוגות ערכה והכינה קמח לבלי יחסר לי לחם בו באיראפא הרגלתי. — בשכני סה תחת מכסת אהלי, החילותי להרגיל עצמי במראות הטבע העצובות אשר סביבותי, ומעט להלאה ליטכני גזר נחר קטון, אשר מימיו יבשו כבעט עד היסוד בו את עמק החול, ללכת הימה, ומאחריו חכל יער התמרים, מצטופן מראה חכלת הים התיכוני, נהרף אל שפת החול, ובעצב רעש גליו הפריע והישנית דומית הערבה, על שפת הים על תל חול גבוה נראה בית קטן, קירותי מוחים בסיד לבן בו קבר זקן-ישמעאלי: איום מראהו יען שמה חורף מלאו טרף ממתי מגפה, התבנית בנינו וצבעו ירוקה-לבנה נתנו לו מראה מסתדה. מעבר השני התנשאו גבעות חול, ועליהם משכנות השומרים. מלבושי השוקדים על מקום הביקור המה מצבעים זוהרים, כמו ילבשונו בארצות הקדם. באמצע העמק יתנשא למעלה ערימת חול, מעליו כהן ישמעאלי עלב וצוקר וצהרים, בקול גדול ולא יסף

נשמע למסביב גדול גבורת אלהים יודיע. כל המחזות האלו, הקורא
 בעפעפיו יחזה עוד הפעם בשירי הבא, ומשם יראה אותם במצבם
 האמיתי, או מתוך אנלי דמע אשר יולו מעיניו בעת יקרא אותם. מה
 שנוגע לי, החילותי להרגיל אל מלוגי פה במדבר חול שוורת דממה,
 ובתוך שאון גלי-ים, אשר נתן לי רשות ללכת אל גדותיו בכל יום
 בליות שומר אחד. ויהי בערב יום חג הולדת משיחנו בשנת 1836
 בעת פה בערבה דממה, חשבת על ימים מקדם, וזכרתי את ארצי ארץ
 מולדתי, וגם שמחת חג הזה אשר היה לי במסכת בני ביתי, התחולל
 סער נורא, ורעיש חזק הרעיש, וסואן ברעם דכיי ים אדום על
 הארץ, הרעמים רעמו בקול נורא, וחזיו אודם ברקים נוראים נראו בלילה,
 וגשם סוף נתך על הארץ ועל מלוגי ההיה הרחק מאדם מתוך עצבי
 בזכרי בלבי את ארצי, רגזתי באהלי וכמעט השתוללו רעיוני מסתד
 הסער, ועזו מטרות נשפכו על אהלי וממראה אודם הנרקים נדמה
 סכתי כמו ערש הכרובים אשר שנה אין לעיניהם. הרוח כבה נר הנוער
 באהלי, ויען רטוב היה לא יכלתי להבעירו עוד. לריק ומאפע אחשב
 לכתוב פה וכתאר עלי גליון בחרט אנוש את חרדת הסער ישור
 במדבר, כי היה בעז וחזקה כאשר תארו אותו הנביאים בספריהם.
 מנהלי אנהעללי חשב כי זה הרוח הוא קטב מרירי, אשר כמוץ יסוער
 מנורן, יסער אותו וישאהו לארץ גזרה. הלילה חלפה הלכה להושנה
 לעיני לא באה, ויהי בהיות חנוקר בצאתי מאהלי השמים התקדרו
 בענני השכה ורביבים ירדו עלי הארץ, אבל עוד לא היה קץ
 להפחד; כי שועת הערביים הודיע לי כי מצוקות חדשות תבואנה,
 נחל קטן אשר אתמול כמעט יבש ויראו אפיקיו, מגשם ומטרות עזו
 אשר נשפכו אתמול בלילה, היה לנחל שופף, ומימיו הבהירים כלבנת
 כסף שטפו ועברו ברוחב השפלה, על מקום שם עמדו אהלינו,
 וכמעט לא עת היה להציל הכל משבולת מים הזידונים. בעזרת
 הערביים נשאנו אהלינו אל הר החול הקרוב אלינו, וחיש אך עזבנו
 מקומנו בשלום מלאו המים את מעגל החול הנשאר לאות כי הי
 שמה אהלינו בשפלה, ואביט צר ונקשה מראש הגבעה אל הנצחון
 אשר לנחל הקטון הזו, ובהביטי מלאתי רגש מר עד להפליא.
 באין מחסה, באין מוקד, באין מחיה. כשבר ברב ים, קראנו על
 פני היבשה, מבלי יכלת לנוס אל העיר הקרובה, לחלות שם פני
 יושביה לאסף אותי הביתה, ולהושיבני אצל אח מבווערת. הן עוד
 סערות נוראות מאלה יוכלון לבוא ולהטביע גם הגבעה אשר עמדת
 עליה. וכל אלה עלי לבדי היו כלנה, ולחגור שארית כל כחי להמרט,
 או למות לעיני רואים מסביב, אשר פחדו, או לא אבו לגשת אלי
 ולנוע בכל אשר לי, סוף דבר השמים הטהרו, ואני מלומד מן
 הנסיון, לא הקימותי עוד אהלי בעמק, כי אם על גבעה הכי
 נשאה, והימים הבאים בשמיהם הטהורים, שקמים ושלום חלפו לי
 במדבר. איש חברתי, סולימאן, הנודע לכל, והוא גם הוא
 מתהלך בזאת כאשר היה לפני, למליך, לשאנפלוין, לראזעלינו

ולפרענזיל, ולנוסעים זולתם, ספר באזני דברים אחדים מקורות נסיעותיו עם אדונוי ההמה, וכאלה בלי ספק שם בילקוט זכרונותיו, גם מקורות מסעי לשעשע בהם נוסעים אחרים. אך כלילה, בשבתנו לארץ פתח האהל אז הערבי הנהדר הזה אשר זקנו יורד על פי מדותיו, באור הירח נגה עליו, מבעד ליריעות שר לי חרזים משירי הערביים, אשר למשך קולם העצב ומבלי אבין למו, הניעוני בחבלי שנה. אזי "מלאך בעל" החלומות כסה עלי באדרת אחד גבורי שלם, אשר על לבי התוה תו האמונה האדום הלז והערבי "הזה החליף" לי בנער נושא כלי, נרמני משורר שירות. תונה מאדמת מולדתי אולם, רב לי דבר מהלום חזיון חיי, מזכר עפרות זהב המדבר ההוא, מיריעות האהל ההנה, תחתם מצאתי רגעי מנות, מקום שם בעת הקיצותי, מבעד להנה עיני פניי את מראה אור הכהיר אריאן, דמיונו כחליל מעולף ספירי כוכבים, אשר תלהו ארקים ממעל באהר עני, מראשותי הפולאני התועה על פני הארץ.

רב לי מזכור עוד אחד משבעות חיי השקט הלז — חלף הדך דו. הגמלים אשר לי כרעו גם הפעם לפני ארצה התיצבו הכן, על גכס נשאו את הנודד עודו תפוש במחשבותיו, ואת זנאריהם הארוכים, הושיטו כמו נחש, אל מול קבר ישוע מבית הלחמי ויהי בהרחיקי כבר כמהלך שעה קדמה, השיבותי עוד פני על כר גמלי, ואביט מאחרי לראות עוד הפעם את אהלי הירוק: ואראה צופה על הגבעה דומה כאלו יצא הוא מעצמו על מרומי הפסקה, למען ברך אותי בזאתי; או האנשים הטוענים את כלי, או האהל עצמו בהרגישו כי נעזב מאין יושב, הסיע איזה יתדותיו מן החול כנף מכסהו הניף אל אחרי תנופה; ויראני את תוכו קודר ושמש. — הסבותי את פני מן הדבר הזה, אשר סגור לבו נשאר קרוע אחרי, ועד מהרה החלו להראות חרוזות לבינות על פני החול, המבשרות כי הנני הולך וקרב אל ארץ סוריה: ואומר בלבי: הלא אלה המה הנצנים, אשר בהסב עליהן את עיניו, אמר ישוע לתלמידיו, לבלתי דאג דאגה למחרת, ולכל חפצי זה העולם, בהתכונן על החכצלת הזאת אשר האלהים מלביש מערומיה. הנה זה מספר קורותי במשך ארבעים ימי הבקורת במדבר; אך ברעה מזאת ישוב ישב שב ההוא, המספר אסון קרהו בשיר הזה לפניך קורותי "מכאוביו, לא כלם בדמיון השיר יסודתם: הגידם לי הרופא שמעסרע, אשר בעבורם, כמו בעד לחמו האכילני, וחננו וחסדו אשר הראני, עלי להודות לו בזה ותשואות חן חן לתת לו, לו ידעתי כי אמרותי אלה המעשות, אותו כהיום תמצאנה על פני הישימון. אך זכרונות כאלה למה לו, וגם בשפת לא ידע שחרה, למדברות בו בקול שפל, אשר כמעט לא יתן אותותיו, זולתי "כנגלל הנסמן בהשליך צרור על פני המים. תמה ראשית דברי המשורר; ומעתה קרא דברי שירו ברוח נכון, ובשום שכל, ואם תיטב בעיניך העתקתי, כי תרמיה למקורה בשפת פולניא, ותשוה, אז ישמח לב המעתיק, ויהיה לו כמעטמי. "מנ"ד"

אל תראוני סופרים ! שאני לסחר משפרות ,
זאת מבנות שיר ציון , החוצצה שולה :
השלף בכסף חכה , פרוש זהב מכמרת ,
חדל ביום סופר עברי , להיות צורח !
הן שפת עמי מטה שחה , שק לה מחגרת ,
בלבדן במקדשה , לא עוד יערף מזבח ,
למען הרם לו חלבו , יין , שמן , קמרת —
לא אלזאת מיחל , לא בזאת ביום בוטח ,
הזה עם פיה , באיה בקרית מסרת ;
כל נזמר פרמה ידע , גפנה לא כפורת —
לא רבת תעשרנו , ויש — ידאג בשנת בצרת .
אך אש דהט באהבתה , להב בו מתקח ,
רשפיה אמריה , וחסינלבו כנערת —
ובחזקה משפחות ימיו , מועד לוקח ,
על פני ארון עדות עמו , פני הכפרת —
יזבור בדרמנחותיו בלגדיו גותני ריח ,
ושדח בתשירו : סבי עיר , תפלך בקרת !

ולכי , לכי לך גם את עזמיה שדמות קדשנו !
את בתעם אחר , מוקדת שפה נכריה ,
ולקטילך שבלי חסד על שדמות עמנו —
יקרף גם את כמקרה הנערה המואביה —
כי יפגשך השופט , בו עז קדמות עטנו ,
בעוף וזמרתך , יחנף כבת ארץ עבריה !

אָבִי הַנְּגִפִּים

זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים סוֹבֵב סוֹבֵב הַתְּחַדֵּשׁ יָרַח .
מִיּוֹם בְּמָקוֹם הַחוּד לְתַקְנֹעַ אֲהָרִי , בְּאֶתִי אֹרֵח .
עִם יָקֵד יוֹגֵק לְשׂוֹד רַעְיָתִי —
וּבְשִׁלְשׁ בְּנוֹת , וּשְׁלֹשָׁה בְּנִים , הַזֶּס כְּאֶתִי .
וְעַתָּה בְּמִנְפָּה כָּלֶם נָפְלוּ חֻלָּיִם ,
גַּם בָּאוּ אֶתִי , תִּשְׁעָה גַּמְלִים
דְּרַעוֹת שְׂרָשֵׁי סוּף עַל שִׁפְתַי הַיָּם בְּאֲחוּ ,
עַל גְּבֻנוֹן חוֹל זֶה , כִּדְהִיּוֹם שְׁמוֹ הִלְכוּ ;
וּבְמַעְגָּר חָנוּ סְבִיבִי בְּלִידָה עֵת מִמְרַעְיָתֶם בָּאוּ ,
פֹּה , בְּמָקוֹם זִיקֵי אִשׁ עֵת כְּפִיר לֹא הוֹתְרָאוּ .
בְּנוֹתַי הִלְכוּ דְשֵׁאוֹב מִיּוֹם מִן הַתְּעֵלָה ,
בְּנֵי הַבְּעִירוֹ עֲצִים עַל מוֹקֵד פָּחַם עָדָה ,
בְּשִׁקָּה אֲכַל , דְּבִנְהָה חֲלִינָה שׂוֹד , אֲשֶׁתִּי אֵילָת אֲהָבִים .
עַתָּה כְּלָהֶם תַּחַת צְאָלִים תִּשְׁתַּפְּכְנָה , יִדְבְּקוּ לְרַגְבִּים .
הַשְּׁמֵשׁ עֲלִיזָת גֵּאוּהָ תִּשְׁלַח מִידָה לָּהּ קֶרְנִים —
עַל תֵּל בּוֹ קְבוּרִים הָיוּ זֶה יָמִים בְּחַיִּים .
עֲרִירֵי אֲשׁוֹב ! אָהָה ! מְצֹאוֹנֵי תְּלֹאוֹת וּפְנָעִים !
מִיּוֹם הָיוֹתִי פֹה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים יָמִים אַרְבָּעִים :
מִיּוֹם פִּרְשֵׁתִי יְרִיעוֹתַי פֹּה דְבֵית מְלוֹנִי
בְּכוֹר מִנֹּת בְּדִי חֲמָלָה עָדָה בְּמַעוֹנִי .
הֵה ! אֵין אִישׁ אֲשֶׁר יִבִּין גְּדֵל כְּאֲבִי ,
סְגוּר בְּקַרְבִּי מִחַץ חֲדָרֵי לִבִּי וְגוֹו .
שׁוֹב אֲשׁוֹב דְּבִנוּנָה , לְמָקוֹם מְגוּרֵי —
וְעַץ הַדָּר הַגְּדֵל בְּגֵן דְּבִיר חֲצָרִי
יִשְׁאַל : אֵינָה הִמָּה בְּנוֹי חֲסָנֶם כְּאֵלוֹנִים ? —
וּבְגֵן מַטְעֵי בְּנוֹתֵי בִּיטִים הַשְּׁשִׁנִּים

יְשׁוּאוֹנוּי : זְכוּן ! בְּנוֹתֶיךָ אֵיפוא , אֵיךְ גְּשׁוּאוֹרוֹ ?
גַּם מִמְרוֹמִים יִשְׁאַלְנוּנִי מִשְׁמַיִם הָעֵבִים
יְלִדֶיךָ אֵימ ? וְאַשְׁתֶּךָ אֵיךְתְּ אֶהְיִים ,
אוֹלָם אֶהְיֶה ! — צִאֲצֵאי שְׂמָה כָּלֵהֶם נִקְבְּרוּ
בַּמַּעַרְת הַזֶּקֶן , יְנוּחוּ הַתַּמִּימִים הַיִּשְׂרָיִם —
שְׂאֵלוֹת כְּאֵלֶּה אֲשַׁמַּע גַּם מֵהַר הָרִים ,
לְשִׁלוֹמִי יִדְרֶשׁוּן לִי , אוֹהֲבֵי כְּלָמוֹ
וְמֵה אֶעֱנֶה דְבַר — מָה אֲשׁוּבָה לָמוּ ? !
בְּאֵתִי שְׂמָה , לְפָרוֹס סִפְתֵי הָיָה יָדִי לְאֵד ,
וְאִבְרָךְ אֶת־גְּמֹלִי — לְנוּחַ מַעֲמַל הָרִים ;
וּבְנֵי הַצֵּעִיר תִּמְוֹנָתוֹ כַּמִּלֵּאָה־אֵד
שַׁעֲשַׁע כִּי־זָנַק הַרְעִיט אֶבֶל לְצַפְרִים ,
כַּמַּעֲט אֵד יָדוֹ עָפּוֹ בְּדֵי מְגוֹר וּבִהְרָה —
הָרְאוּתָם יוֹבֵל־מִים מוֹגְרִים בַּתַּעֲקָה ?
מִשֶּׁם שָׁבָה בְּתִי בְּבִנּוֹתֵי הַקַּטְמָה ,
כְּדָה עַל שִׁכְמָהּ , יִפְּיָה כִּישׁוֹשְׁנָה ,
אֵל הָאֵשׁ בָּאָה אֶת מִים מִן הָעֵין
שִׁחֲקָה , וְתוֹרַק נְטָפִים בְּפָנַי אַחִיָּה בְּנַחַת —
בְּנֵי הַכְּבוֹד — בְּאֵשׁ הַלּוֹרֵט לוֹ בְּעֵין
קָם , וּבִידִים רוֹעֵדוֹת הַטֶּף מִיָּדֶה הַצַּפְחַת ,
וְכֵה אָמַר : בְּעַד מִימֶיךָ יִשְׁרָם קוֹ אֵלֵי בְּשִׁמִּים ,
אֵשׁ תִּוְקַד בְּקַרְבִּי , וְנַפְשִׁי תַעְרוֹג אֵל מִים ,
בְּדַבְּרוֹ , הָרִיק הַמִּים עַד נִטַּף בְּכַד לֹא שָׂאָר
וּבְאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נִפַּל , כַּתְּמָר שָׂרִישׁ מִסַּעַר ,
חִשְׁתִּי לְעוֹרְתוֹ . — אֶבֶל לְשׁוֹא בָּא בָּא הַקְּרִיץ . —
לְנֶשֶׁק לְאַחִיהֶן נִכְסְפוּ אֶחְיוֹתָיו בְּשִׁכְבוֹ אֶרֶץ —
וְאַצְעַק מָרָה : לְגִשְׁת אֵלַי אֵל תְּהִינִי .

וגויות המת השדכותי לשומרים סבבני :
לקחת במולגות-ברזל נפש העיפה
תת לה מקום שם קבר עם המון מתי מגפה .
ומקרה ההוא בו קפי נמרא כאב ופגעים .
נגזר עלי שנית לשבת פה ימים ארבעים .
בליל הזה מתו בנותי חפנה ועמינה .
בשקבם נחות על ערשותם יחד .
חי נפשי ! כי לא אוכל אבינה !
הן מיום מות בני סבבני פחד
לא נתן שנה לעיני , לעפעפי תנומה —
ובקר זאת במותם לא שמעתי פל מאומה !
גם האם ממקרה נזרא זה בל ידעה
ואני ידעתי , כי גם לעינה שיה לא באה .
בהיות הבקר , ראיתי כי שנה תואר מראידין .
כי נפחו רוחם , ובברזל נקפאו עורקידין .
קראתי לשומרים חיש ממעוני דקחת אותן :
לאנחות עזובני ! — לא אוסיף עוד קראותן ! —
וכאשר יאתה לבנות גדולות , בתתלי שיירותם ,
טאמאי את רצפת משפן אבותם .
הראיתם זהר השמש בעצם טהר שמים ?
תמיד מבעד יער התמרים יעלה וישלח קרנים ,
תמיד תחת הר חול אורו ישקיע ;
תמיד גם מעב קר בד נבתם הרקיע :
אך לי נדמה אז , לא אדע קמה .
כי שמשות שונות ישנן בקמה :
כי היום פמו תמול היתה איננה .
אך אראה בה צבע פמו דם ימלאנה .

גם שמים אשר הביטו לא חמלו
איכבה שלשת ידדי יחד אומללו,
זמיתי פי חתוקתם חשך ועפתה בשפל
חשכה השמש בעריפיה, ועד הארץ ערפל —
לא ידעתי איכה יגיע שיחי מלבתי האמונה.
לד' הסך נגענן בעדו מטבור אליו תסלה.
ידאט לאט, עשורה ימים חלפו עברו,
בריאים היו בני הארבעה בחיים נשארו.
לבוזד לבאשתי היתה מעט הרוחה,
גם הצעיר בכני חי וכשושן פרחה —
היתה יפיו והדרו כמו הבצלת —
ותחי גם ריחי מלאתי תוחלת,
לא האמנתי כי אחרי שלשה ילדי ירדו דומה,
יקח ד' פד צאצאי עד בלי השאר לי מאומה ! —
חה ! ארורה חעת בה ד' חמתו העיר !
בהביטי בפני בני הרך והצעיר !
וארא בפניו — — תיו מות ממארת —
וכי פשה תפשה בהרת בהרת —
באשר שמרתי ידדי מאור, נצרתים באישון,
לכן אנכי לבדי הייתי הראשון :
אשר ראיתי וידעתי כי אלה הבהרות :
ישוו אל בהק בני בכורי, בו הובל לקברות.
אחרי רואי ! — פי תאר פניו השחור כפארור,
צעקתי מרה : הוה שב לאהלי מות ארור !
אחזתי בה ותו מכאנתק ופצע בשרו מבליים,
ואניחהו עד פני החול, בין הגמלים :
למען לא תרא האם — בעיניה :

איכָּבֶה הַמּוֹת יִשְׁרׁוּל צְעִיר בְּנִיָּה .

אֶצֶל גּוֹיֵת הַגֵּזַע יִקַּר הָעֶרְךָ

אֲנִי וְגַמְלֵי יַחַד — פָּרַעַנִי בָּרֶךְ

סִפְקָתִי כִּף וּמְנַהֶמֶת לֵב קָרָאתִי בְּעֶבְרָה :

מִי יִתֵּן וַיְבַד יָמוֹת ! אִזְ חָדַל לִהְיוֹת גְּבָרָא ! —

מִבְּעַד עֵצֵי חוֹמֵר . מְדֵי בְּנֵי אֶת רוּחוֹ יִפַּח .

בְּאֵין חֲמֻדָּה הִרְאָה חוֹרֶת פָּנָיו הַיָּרֵחַ :

וַיִּרְא בְּעֵנָיו : — זֹאת לֹא אוֹכֵל שְׂכֹחַ !

איכָּה זֶה הִסְהַר יְכוּל לְלַטּוֹשׁ עֵינָיו קוֹרוֹחַ ?

מְדֵי תַם לְגֹזַע בְּחִבּוּק זְרוּעוֹת אָבִיהוּ .

לְשׁוֹמוֹ אִפְרָ חֲפִצְתִּי לְהַשְׁלִיכוֹ בְּאֵשׁ אַחֲזִיתִיהוּ :

אוֹלָם עָדֵי רַגַע לִחְכָּה חָאֵשׁ מְסַבֵּב שְׂמֵלְתוֹ ,

וְאַחֲלִצְהוּ . וְלִפְנֵי הַשּׁוֹמְרִים הַשְּׁלֵכְתִי גּוֹיֹתוֹ —

מִקְבָּרִים לְבוֹשֵׁי שְׁחוֹר נְשֹׂאוֹהוּ מִמְּעוֹן אֲבוֹתָיו —

וְמוֹב מוֹב לֹא שָׁמָּה בְּקִבְרֵי אָחָיו וְאֲחִיוֹתָיו .

מִיּוֹם דְּמוֹת הַזֶּה יוֹם תְּמַרְוֵרִים רָעִים .

נִגְזַר עָלַי לְשֵׁבֶת פֹּה עוֹד אַרְבָּעִים .

תַּחַת חוּג שְׁמֶשׁ כְּמִרְאֵה־דָם אֲדוּמָה .

בְּאֶהֱל אֲשֶׁר רוּחַ לֹא צִה יִמְלֵאֵהוּ פְּנִימָה .

דוּמָם יִשְׁבְּנוּ , מִבְּלֵי דְבַר דְּבַר בִּינֵינוּ ,

הַתְּחַפְּשֵׁנוּ רֵהוּוֹת כְּמַתִּים לִפְנֵי הַמּוֹת בְּתוֹכֵנוּ :

כִּי חֲשַׁבְנוּ לְהוֹנוֹת אֶל יוֹשְׁבֵי בְּשָׁמַיִם הַפַּעַם —

עַד גְּלֵי מַגְפּוֹתָיו יִשְׁתּוֹקוּ עַד יַעֲבוֹר זַעַם . —

אֵךְ לִשׂוֹא ! הַמְּלֵאךְ הַמְּשַׁחִית שָׁב אֶתָּה !

אוֹלָם בְּאֵין לֵב מְצַאֲנוּ , לֹא עוֹד דְּמַעָּה לִי הִיְתָה .

בְּהַתְּעַלְפֵי עַד בְּדֵי אָחוּשׁ בְּדִתְהַדְרֵשׁ לִי תִלְאוֹת

וַיִּכְבֵּר אִמְרָתִי : גַּם אֶת חֶפְלֵי יִקְחָ אֲדוֹן צְבָאוֹת !

על מות לבן שלישי עוד פצעו לא נרפאו .
יבש מקור דמעי . לבי כאבן ודמיו קפאו .
כמו בלחם חקו הסבנתי במכאובים נאמנים .
בעיני ראיתי מות בני המשנה לי בפנים .
ומעט מפל צאצאי אהבתי אותו .
ורק מעט דמעות שפכתי אחרי מותו .
על בן האלהים הסד משכהו .
בדממה וקפאון גיא צלמות נחהו .
באין מכאובים . ובאין ברוחו כל שממות .
שפו עצמותיו . נקשו כאבן . וימות .
ואחרי גועו כבה היה תוארו לרוע .
לעד כי לא הפיץ בנו עוד עקיו קדמוע .
ורק הפיץ תבנית פניו שום פחותם
בלבנו הנקשה . למען תבה עינינו בראותם .
דהזכר נעה בלב-הוריו מלאי תמרורים .
והברת פניו מען בנו — הנקם ארורים !
גוע . ואמר אז בלבי — אהה . זועה ! —
אם לא יאבה די סלוח לשאריות הנמצאה .
אם ישלח גם אליה מדאבו מני שחת :
את פרי בטני — את אשתי לקחת .
ואחרי אשתי אותי האימקל יקרא לפני אל עשנו —
ואת בתי ! — ממנה לחשוב לבי לא נתננו !
לא דאג לבי לא חרדתי אליה .
זאת היפה הרבה במיטב געויריה !
ובכה משתקת לפני בקדעת אשר תאשה
בידיה הצחורות דהקר ראשי כאבו כי פשה :
עת על גאות דשא בין ארזים פזוה .

אחרי כִּלְתָה מְלֶאכֶתָה בְּמִשְׁי טוֹתָה
בְּשִׂמְמִית הַרוּצָה . בְּיָדֶיהָ תִּבְשֶׁה אַחֲזָה !
וּרְאֵה ! גַּם זֹאת חֲגוּרְתִי הֲלֹא הִיא עֲשֵׂתָה
בְּשִׁלְל צְבָעֶיהָ — עֵינֵי הַכְּהוֹת מִתּוֹנָה
בְּכָה בְּאֶרֶג זֶהָב קוֹוֹצוֹתֶיהָ כִּסְתָם .
עַד כִּי עָלְיָה הַבִּיטוּ . בְּעַל שׁוֹשְׁנָה עֲנוּנָה .
בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּטַל אוֹרוֹת דְּמַעְתָּם .
אֲלֵלֵי לִי . הִיא הָיְתָה בְּבֵיתִי שְׁרָתִי !
וּבְמַלְאֲךָ שְׁלוֹם וְזָהָר עַל נְוִי גִנְנָה .
שְׁמַרְתְּ אִפֹּף גַּם בְּנֵי הַקָּמָן בְּעַרְשׂוֹ חֲנָה —
וּתְרַץ בַּחֲפוּהָ . מְקוֹם שְׁמֵעָה קוֹל בְּכִי בְּמַעוֹנָתִי ;
בְּכָר־מְהֻרָמוֹת אֶסוֹן בְּנֵנו בְּכֶתֶה מְרָה .
וְאֵת דְּמַעוֹתֵינוּ כִּלְהֵם = מֵהֶתָּה בְּשַׁעֲרָה .
וַיַּעֲבְרוּ יָמִים עֲשָׂרָה . גַּם אֶרֶץ הַלִּילוֹת .
דִּי עוֹף הַמּוֹת . גַּם עַד מְרוֹם כְּכַבִּים .
וַעֲשֵׂרֶת יָמִים שְׁנֵית חֲדָפוֹ . וְלִילוֹתָם בְּאֶפְיִלוֹת .
וְתַקּוּהָ הַחֲקָה אוֹר . מִנֵּי חֲשַׁפְתָּ עֵבִים
בְּקָרֵב יְלָדֵי חֹדֶד בְּכִי . אֲנִקְתָּ נָשִׁים .
וּנְסַפּוֹר כְּכָר לָנוּ שְׁלוֹשִׁים בְּקָרִים חֲדָשִׁים .
וְלִקֵץ יָמִים אַחֲרֵי שֶׁב רוּחִי וְאַחֲדִיקָ כֶּתֶר .
עַל מִשְׁבֵּב בְּלִיל יִשְׁתִּי וְאַמְצָא מְנוּחָה .
וּבְחֻדוֹמֵי הֵנָּה בְּשִׂמְדַת עֵבֶר־קַל מְעַלְפוֹת
רְאִיתִי שְׁתִּי בְּנוֹתֵי שְׁכָבָר לְעַמָּן גְּאֻסְפוֹת .
וְתַבְאֲנָה . יָד קִיד אַחֲזוּ אַחַת לְאַחַת ;
וְאַחֲרֵי דְרוֹשׁ לִי לְשִׁלוֹם מַעֲמִקֵי שַׁחַת .
הֲקִבּוּ לָמוֹ דוּמָם וְעֵינֵיהֶן זָרְחוּ
לְבַקֵּר שְׂאֵרִית אֲנָשִׁי . יִשְׁנֵי אֲהֵלֵי שְׁמָה .

צַעְדוֹ לְאִמּוֹן , הַשְׁתַּוְּחָחוּ בְדַמְמָה ,
עַל מַטַּת אִמּוֹם , עַל עַרְשׁ הַיָּדָד שָׁחוּ :
אֲחֵר , עָלַי בְּתִי צַעֲרִיתִי חֲמַדַּת עֵינַיִם ,
אֵת יְדִיהֶן אֲשֶׁר צַפְדוּ הִנְיָחוּ הַשְּׂתִימִים !
וְאִיקָץ בּוֹעֵד , בְּנוֹתֵי הַמַּתּוֹת אֲרוֹתֵי ,
"חֲטָפָה" ! חֲטָפָה שְׁלִי ! קוֹלֵי הַרִימּוֹתֵי :
וְהִנֵּה זֶה בָּאָה בְּצַפּוֹר אֵלַי חֲרָדָה ,
יִצְעָנֵי עֲלֶתָהּ , עַל צְוֹאֲרֵי בְיָדֶיהָ נִדְדָה ;
וְאָדַע גְּאֻמָּנָה , כִּי חֲטָפָה עוֹדָה בְּהַיִּים ,
וּלְבָהּ עַל לְבִי פּוֹעֵם לִי לְהַשְׁמַעוֹת אוֹנִים .
אֵךְ בְּעוֹד יוֹמִים , הִנֵּה בָּא בָּא הַרְעַם —
זֹאת הַבַּת ! ! ! אוֹלָם מַה אֲאָרִיךְ לְשׁוֹן הַפַּעַם ?
גַּם יִקְדָּה זֹאת יָד מוֹת אֲכֹרֵי מָנוּ גִזְקָה !
גַּם בְּתִי זֹאת עַל זְרוּעוֹתַי גּוֹעָה אוֹמְלֵלָה !
מַה נוֹרָא מַה אִיוֹם הָיָה לִי זֶה הַרְגָע ;
לְרֹאוֹת אֵיךְ בְּרִצָּה דִבְּאוּ חִיתָה מִכְּאוֹב וְנָגַע ,
וְהִיא מְצַעֲקָת ; הִצִּילֵנִי אָבִי ! הִצִּילָה ,
אֲזִ אֲדַמּוּ שְׁפִתֶיהָ מְרוֹב חֲבָלֶיהָ ,
בְּשׁוֹשְׁנָה רַבָּה , בָּעַת יִפְתָּחוּ עֵינֶיהָ .
וּבִכָּה מִתָּה עָלַי גַּם זֶה הַנְּעִרָה הַבְּתוּלָה ,
עַד כִּי בְּמוֹתָהּ , אֵת לְבִי אֲרַבְּעֵתִים קָרַעָה —
וְעוֹד יִפְעֹתָהּ בַּהּ כְּמֵלֶאכֶּךָ אֶל־אֲחֵרֵי גּוֹעָה !
וְיִבְאוּ לְבִכּוֹתַי שׁוֹמְרֵי הַמִּשְׁמֶרֶת ,
בָּאוּ לְגִזּוֹל מִמֶּנּוּ פִדְמֵתִי הַנְּשֹׂאֶרֶת .
וּבְלִי שׁוֹם עַל לֵב ! כֹּאֲשֶׁר עַד הַמִּזְכֵּג עָלָה —
בְּסִגּוֹר לְבָהּ הַיִּפָּה , מְדַקְרָתֶם נִפְלָה —
וּבְזֶה־מִי יִתֵּן וְכִמוֹנֵי בֵר יִגּוּעוּ !

בְּנֵה , לְעֵינַי אֵת גִּוְסַתְּהָ כִּכְהָ קָרְעוּ ! —
 הֵהָ ! זְכֹרָה קְהָם אֶלְקַי , תּוֹנְגְתִי וְהוֹתִי !
 וְאֶקְחָהּ — יִדְבְּדִי לְבֵית עוֹלָמָה אוֹתָהּ נְשֹׂאתִי .
 אָמָה יִשְׁבֶּה שׁוֹמְמָה , לֵב אֶל בְּפִים
 יִשְׁבֶּה בְּדִי נוֹע , גַּם יוֹם גַּם יוֹמִים ,
 בְּיַרְבְּתִי אֶהְלִי , לְיִרְקוֹן נְהַפְכוּ פְנֵיהָ .
 בְּתַמְרוֹרֶיהָ נָפַל גַּם אוֹר פְּנֵי יוֹנֵק שְׂדֵיהָ ,
 כִּי חֲלַב אִמּוֹ הִחֵל לְחַדוֹל תַּת בְּרַכְתּוֹ ,
 וַיּוֹם יוֹם מִנִּי עָרְשׁוֹ נִשְׁמָעָה שְׁוֹעְתּוֹ .
 וְזֹאת הֶעֱרַבָה — אֶתָּה שׁוֹמֵעַ לִי לֹא שְׁכַלְתָּ —
 אֶתָּה בְּמַרְאֵה אֶחְתָּרַת לְרֹאוֹתָהּ יִכְלָתָּ .
 אוֹרֵי עִפְרוֹת זְהָבָה יִמְצְאוּ בְּעֵינֶיהָ חֲנָם ?
 אֵךְ לִי אֲנִי , הִנֵּה זֹאת לְפָנַי גִּי־הֵנָּם !
 עַל פְּנֵי הַגֵּיא הַזֹּאת עַל פְּנֵי עֲרִימוֹת חוֹלָה ;
 גּוֹפּוֹת יְלָדֵי הֶסְחָבוּ , יָרְדוּ שְׂאוּלָה
 דְּרָגָד הַגְּבָעָה , מְקוֹם גְּלִי הַיּוֹם יִדְחֶקוּ , —
 הֵן קֶךְ בְּנַעֲיָמִים יִשְׁקוּ — אֵךְ לִי יִנְהַקוּ :
 וְעַת מְרוּחַ סוֹעָה עַד הַחוּף נִגְרָשׁוּ ,
 קֶךְ רַק רוּמָם יִהְיֶינָּה — וְלִי אֲנִי בְּלִל יִגְעֶשׁוּ !
 וַיּוֹם יוֹם לְפָנֹת הָעָרִב , כִּי אֶתָּה לָּיִל
 וְאִשְׁמַע קוֹל שִׁירַת הַבְּהֵן הַקּוֹרָא בְּחִיר ;
 וַיִּכְמוּ בְּכַאֲבֵי נֶעְכָּר חוֹלָה עַד שָׁבֵר ,
 בְּיַתֵּר עֲצָבוֹן שֹׂאת קוֹלוֹ הַחֵל הַגָּבֵר ,
 מִנִּי תִלְעַפְרוּ יִצְרִיחַ אֶף יִרְיעַ
 לְאֵב הָאוֹבֵד — חֲזַקַת יָד אֶל יוֹדִיעַ .
 הֵהָ ! יִזְהִי שֵׁם אֲדֹהִי מְבוֹרָךְ מְהַלְלֵ נִצְחוֹ
 בְּרַעֲשׂ קְהָבִים מְלַהֲמֵי עָרִים בְּרַצָּח ,

ברעד הארץ, עד ארמנותיה נהפכו —
בקטב ישוד צוהרים, בו עוללי לקחו,
אשר מחיק אבותם, יגזול בנים יחרי בקבורה,
הה! אלי! אל בפיר! מאוד גדלת בגבורה!

כל אשר אך פני אדם למו היו,
החלו לגדוד ממני, מעלי שמו רחקו,
ויריעות אהלי — אשר ידי בנותי טויו —
מטל שמים קדרי, ממיתריהם נתקו,
היו לקרעים, תליות על בדימה
היו ברקב, במו נלקחו מארון שוכני רומה,
על אהלי זה אותותיה שמה המגפה —
הלא תדע? המון הצפרים אשר אספו אספה,
תמיד בעלות השחר פה בבגפידן רעשו,
לקוט מפל לחם טשו, בעפר התפלשו:
מעט החילותי שכול, מעט בני יצאונו,
קמוש פה עלי אכלם חדרו עזבונו,
או קרעי מכסה אהלי הבהילו אותנה?
או שחזר רוע תארי כי בצרה שנה? —
גם אחת מהנה בכל סכיבותי לא עפה,
ואתבונן על זאת, — ותאחזני זלעפה,

חמשת ימים אחרי מות בתי — ההו אני אל עוקם!
והנה לפנות ערב משפרי ים נשאו קולם!
את זהר נגה השמש עבים הסתירו,
אופל ועימה חשכה השמים הקדירו,
עוד ארעד בזכרי זהריל האפילה,
המראה האדמדמת ברעם ודוב אש אוכלה,
עד היום אחישנה, יראו עיני, תשמענה אזנים,

וְאֶשְׁמַע אֵיךְ עַל אֲהָלֵי הַמִּטָּר גִּתְךָ כְּפָלְגֵי מַיִם ;
 אֵיךְ יְרִיעוֹתַי נִמְתְּחוּ . חֲרֹשׁ יִרְעוּ .
 אֵיךְ עָדִי רֵאשִׁי בְּמַחְשָׁפִים יִתְנוּדְרוּ .
 וּלְנִגְהָ לַהֵט הַבָּרֶק . כְּלִיל הָאָדָמוֹ .
 עַד כִּי גִנְאוֹת מִקֶּדַּךְ בִּלְהוֹת בִּלְהַבּוֹתֶם דְּמוּ .
 וּבְהַמִּית סוּפְתָהּ וְסָעַר דְּמִיתִי לְשִׁמוֹעַ
 כִּי מֵאֲחֵרֵי אֲהֶלִי , יִלְוֵלוּ יְקָדֵי תַמּוֹ דְּגוֹעַ .
 בְּלֹט תִּשָּׁח אֲמָרְתֶם תֶּאֱנִיָּה נֶפֶשׁ מְדִיבָה !
 כִּרִיתִי אֲזַן אֲמַצְתִּי לֵב , לְדַעָה מָה אֲקַשִּׁיבָה :
 וּבִכְאֹב נֶעֱפַר , מִחֻשְׁבָּה לְכִי פּוֹדַחַת
 מָה יִרַע הַלֵּילָה גּוֹרֵל עוֹדְכִי בִשְׁחַת ?
 וּפְתָאוֹם — מְדוּעַ מוֹת כְּמַרְגֵּל חֲרֹשׁ תְּהִי !
 לְמַעַן יְרִיעוֹתַי לֹאֵט בֹּא בְּמַסְתָּרִים ? !
 רַעַם אַחַר רַעַם הֲרַעִישׁ , מִפָּרֶק הָרִים —
 פְּתָאוֹם־מַעֲרָשׁ שָׁכְבוּ גִתְךָ הַיֶּלֶד קוֹד גְּהִי —
 וְאֲמַנְם אֵיךְ אִיוֹם הָיָה בְּכִיוֹ וּמִשְׁגִּיא פָּחַד —
 כִּי כִמּוֹ רִנֵּעַ — אֲנִכִּי — אֲמוֹ — שְׁנִינּוּ גַם יַחַד —
 חֻשְׁנּוּ רִצְנוֹ אֶל מְקוֹם שֵׁם יִשְׁבֵּן תּוֹלַעְתִּי :
 וְאֵף כִּי בְּדַמְמָה בָּכָה הַיֶּלֶד יְדוּעַ יְדַעְתִּי :
 בְּאֲזִנִּי שְׁנִינּוּ בָּכָה רָם קוֹלוֹ חֲזֹק כְּרַעַם ,
 בָּכָה מֵר , וּבָכָה בִּילַל נוֹרָא הַפַּעַם .
 כֹּה גִחְצֵב מְצוֹר לְבוֹ . כֹּה מַעִיו נֶפְשׁוֹ הַמְּיָה !
 כֹּה מְלֵא תְבוּנָה , וּכְהַ מְלֵא מְאָרָה הָיָה ! ! !
 עַד כִּי נִסְגּוּ גַם שְׁנִינּוּ מִנִּי בָרֶק הַלּוּמִים ,
 שְׁכַחִי כֹל זָכַר וּמִכָּל תִּקְוָה עֲרוּמִים !
 וּמִגּוֹר יִגְרָתִי לֹא נִכְזַב כְּתַמּוֹ גַם בְּאֵנִי :
 אֵף זֶה מֵת — בְּמַחְלַת אֲחִיו נִגַּף וְעֻזְבִּנִי

גַם עַל מַחְמְדֵי הָאֲחֵרוֹן פָּצְתָה פִּיהָ הָאֲדָמָה,
 וַיֵּרֶד וַיִּשְׁכַּב בֵּין חֲלָלֵי אָחָיו שָׁמָּה ! !
 מוֹת קוֹדֵר לָקַחוּ בְּאִכּוּרֵיֹת חַמְתּוּ .
 וְעוֹד לֹא יָשִׁיב לֹא יִשְׁנֵא לִי תִמּוּרְתּוֹ !
 לֹא יִבְרָנֵנו עוֹד מִקּוֹמוֹ תַּחַת יְרִיעוֹתָיו !
 וְעוֹדוֹ לֹא יָשׁוּב נִצַּח ! — הֵהָּ ! מֶה רַבּוֹ צְרוּתִי ! !

אָתָּא הַלִּילָה הַשְּׁנִי , בְּבוֹכָבּוֹ זְרוּחַ .
 וְאַנְכִי וְאִמּוֹ בְּאֶהֱל - וְלִפְנֵינוּ יְנוּהָ
 עַל הַשְּׁלֶחָן , הַיֶּלֶד אִיז בְּאִפּוֹ נִשְׁמַח ,
 נוֹרָא מְרָאֵהוּ , יָד מוֹת גּוֹ לְבָלִי נוֹעַ שָׁמָּה ,
 מִתְבּוֹנֵן עַל דְּמוּתוֹ זֹאת , בְּלִבִּי הַשְּׁבֵתִי ,
 מִי יִתֵּן וְשֹׁאֵר לְמַצְעַר אִתְּנוּ זֶה אֶהְבֵּתִי ,
 לְאֶרֶץ יָמִים־בְּתִבְנִיתוֹ זֹאת , אִם לֹא בְּאַחֲרֵת —
 כִּי עָתָה עַד הַחֲצִי עֹבְתָנִי תוֹנֶה מִמְּאַרְתּוֹ ,
 אֵת זֶה־לֹּא עוֹד שׁוֹמְרֵי הַנֶּגֶף לְקַחוּהוּ ,
 גַּם לֹא יָדִי לְמַעַרְתַּת הַזֶּקֶן הַבוֹרָה הוֹרִידוּהוּ ,
 אֶל מְקוֹם שֵׁם דֹּלֵת שֹׁאֵר נִפְתַּחַת :
 אֶךְ אִמּוֹ לְבָדָה נִשְׁאַתְּהוּ הוֹרִידְתְּהוּ שַׁחַת .

בְּאֶהֱל שְׁמֵם אֲנִכִי וְאִשְׁתִּי נִשְׁאַרְנוּ גַלְמוּדִים ,
 הֲלֹא יִפְלֵא בְּעֵינֶיךָ ? תַּחַת הַיּוֹת בְּצַר צְמוּדִים
 גְּדַל הַבָּאב , וְקָרַע אֲגוּדְתֵינוּ לְקָרְעִים ,
 הַחֵר לְהַטִּיף רַעַל בְּלִבְנוּ הַמִּכָּה בְּפַעְעִים ,
 אֲשֶׁר רַק אֱלֹהִים לְבָדוּ יוֹכַל הוֹצִיאֵם מִקְרַבְּנוּ
 יְגוֹן כְּמוֹ אִיבָה כְּמוֹ הַרוֹן יִסְעַר לְהַפִּיעֵנוּ
 נִצַּב בִּינוֹתֵינוּ קוֹדֵר , גְּדוֹל כִּיִּם שְׂבָר בְּרוּחַ ,
 עַל כֵּן הַתְּפַרְדְּנוּ בְּאֵין מְלָה אֵין שִׁיחַ ,
 אִיז פּוֹצֵחַ פֶּה אִיז דּוֹבֵר דְּבַר מְשֻׁנֵּינוּ —

וּאִמָּנָם הַגִּידָה מָה יִכּוֹל הַיּוֹת דָּבָר שְׁפָתֵינוּ ?
בְּאֵהָל שָׁמַם , בֵּינֵי וּבֵין הָאִשָּׁה מָה תְּהִי הַשִּׁיחָה ,
בֵּין אָב וָאִם , אֲשֶׁר לְיַלְדֵיהֶם כָּרוּ שׁוּחָה ?
אֵת אֲרָחָה בְּמַעֲנֵל רִנָּה הַשָּׁמַשׁ מְאֹדָמָה ,
וּדְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ תֹאכְלָה בְּמִקּוֹם זֶה יָמָה ,
שְׁשָׁם עֵתָה שְׂבִיבָה מְלַחֵמִי , וְכִפְסִיד אִשׁ דֶּהְבָּה —
תִּסּוּב תִּלְךָ עֲרִירִי יוֹם יוֹם בָּאָה וְשָׁבָה —
בְּאֵהָלֵינוּ הַשְׁלִיךְ הֵם דְּמָמָה בְּכָל סְבִיבוֹתָיו :
זוּלָתֵי קוֹד עֵקֶבֶר , כִּי לְאוֹר יָרַח יַעֲשׂ מְרוֹצוֹתָיו :
אֵין קוֹל אַחֵר , אֵין קֶשֶׁב כְּמוֹ בַעֲמַק רְפֹאִים —
וּכְכָה עֶבְרוּ עֲלֵינוּ הַיָּמִים הָאֲרָבָעִים .
אִז רֹפְאֵי הַמְשַׁמֶּרֶת בָּאוּ דְמַעֲוִינֵנוּ ,
וַיִּלְמְשׁוּ עֵינֵינוּ אֶל רוֹעַ הַיָּאָר פְּנֵינוּ .

רְאִיתִי כִּלְאִישׁ מֵהֵמָּה בִּי יִתְפָּאֵר ; אִיבְכָה
תְּשַׁתּוּחַח קוֹמָתִי , וְשִׁעֲרָתִי דִבְנָה הַפְּכָה .
וּפְנֵי אִשְׁתִּי מְרֹב יְגוֹנָה , מְכִילוֹת גְּדוּדֵי שָׁנָה ,
הָיוּ בְדוֹנֵג דִּירְקוֹן , אוֹ בְנִבּוֹל עֲלֶה בַתְּאֲנָה :
שִׁעַר שִׁבָּה חֲבוּשׁ דְּרֵאשָׁה סְבִיב קוֹוֹצוֹתֶיהָ ,
בְּמִרְאָה אִיוֹם כִּלְכָּנָה שְׂרוּפָה , יִלְהַמּוּ פְּנֵיהָ ,
וּבִרְקִים נוֹצְצִים כְּכָה עֵינֶיהָ מְלֹא
כְּעֵינֵי אֱלֹהִי , אֲשֶׁר פִּתְאוּם מֵחוֹשֶׁף אוֹר יִצְאוּ .
וַיִּצֵּו הַרֹפֵא לְבַקֵּר כֹּל אֲצִילֵי יָדַיִם מִתַּחַת ,
מִקּוֹם שֵׁם רֵאשׁוּנָה , תִּמְנֵן אוֹתוֹתֶיהָ הַסִּפְחַת —
הַתְּאֲמִינוּ זֹאת ? אֲנִי הָיִיתִי כְּרִיא אוֹלָם —
אֲנִכִּי אֲשֶׁר גִּשְׁקָתִי אַחֲרֵי מוֹתָם צְאָצְאֵי בָדָם —
עֹזְבָתִי שְׁלֵם מִקּוֹם הַבְּקָרֶת מִקּוֹם הַזּוֹעָה ! —
וְאִשְׁתִּי , אֲשֶׁר בְּגוֹיוֹת מַחְצִיתָם לֹא נִגְעָה

פתע מתוספה על רבבה. מראית פניה חורה.
מטה ב'שלה — ובנאקתה נפלה נשברה.
על ידי נשאתי גופת אשתי המתה זה רגעים
באהל הפתתי משואי כי עזבני כחי
במת נפלתי אצלה. ארצוה גם אנכי
ואיקץ — עוד רמועד ימים ארבעים . —

האם בהתודותה טרם ירדה שחת .
הודיעה כי בחפצה מקבורת עולה לקחת
דבר מה רזפרון . אבן או שושנה פורחת .
או מזהב תלתריו למצער רק שערה אחת ;
והנה זאת היא מילד המת לי למזפרת —
ראה ! תמונה זאת היתה בידיו קהשתמעשע
וקווצת זהב זאת . כיום חדשתי למשמרת .
לקניחה בירבתי בור מראש צעירי הגוע —
האם האמוקה . ככה מלאה חיל .
עד כי פתחה הקבר בהצי הליל —
ותמצאהו עודו לא נשחת כל-מאומה .
ותשקהו על שפתיו בשני אדומה
ותשב ותניחהו אר משכבו בקהל רפאים . —
על נשיקותיה אלה . וזכרונה זה הנעים .
גנובי אדמת הזקן . רגזה ארץ מתחת .
אלה המיתו גם האם . אשתי הורידו שחת .
ואת פיה פצתה האדמה גם הפעם .
בקים שם קברתי . אם הרוגי הועם .
אחר שבתתי לשכני מראהו במערה שוממת .
דהחבא בצלו . ביצור מורד-אור פתנשמת .
לא ראיתי אור השמש על דוק השמים .

לא ראנו במדבר כל אשר בו רוח חיים .
בילד אין הבין נהייתו ; ובלא עת זמנתי —
ובזרון לבי , כל תמונת חיים בד צענתי ,
זילתי פני אלה אשר שנו נעוו במותם ,
אשר המגה המרצחת לקחה אותם !
גם יומם גם לילה אתי היו אתי נחו ,
המראות האקה אהלי כל זנחו
ואהי ברזבר אתם , ואחשבה לשמוע
את שיח ילדי אשר תמו דגוע :
וכפזים בפעם מקרה זר הזנני פלאים
השמיעני קול בקול ילדי פי יהנו נבאים .
ומחומות יבעתוני , אותי בקולם העירו
חיתו-טרף אחרי אבדם בגילות יתורו
שמה על ארונות בקברים הקשבתי מצאתי דאנה
איך אוכלי המתים על מרפס ישאנו שאנה
עמדתי משמים בנחשים אחרי בלעם יתעלפו —
וימים ושבועות בכה עברו וכן חלפוי ,
באין כל מכאוב , באין זכרון , ובדי בהלה .
דוממתי כמו אבן במעט עשיתי לקדה .
ויהי היום — אהה ! יד אלהים עלי גני !
והנה , זה אחר דומם נשקפה אל תוף מעוני . —
אף ! = לא היה זה פני אדם שמה ,
בלתי ראש גמלי הזמן אח לי לצרה .
ויבטו-נישקפה — כמו חפץ הביא די נחמה ;
ואתמרמר בילד באין הפונות ואבד מרה .
בכה חלפו די ימי אבל הארבעים ;
וקוראי דרור באו לי רקץ ימים הרעים .

הה! דרור למרת רוחי, ועת נרודים לשבוע!
אני במחשף אהלי כבד הספנתי למצוא מרנוע;
וברוח ביה פואבת, ובגשש נהקה,
אעתיקה יתדות אהלי מיתריו אנתקה,
הלא אלה המה-הה! אלי על חשבי הופיעה!
אשר אנכי וילדי תקענים בחוג הציה,
אתה שומע לי, עזרני להסיעם-הנני ערירי!
האמנם יריעותי אלה בהתנודדם בעצב מרירי
יותר ממני כל בעסי והותי לך יגידו?
הלא הנה כל ראו, עד פד מצוקותי יעידו!
האינם בלוחות תמונת אידי חרותה עלימו?
הביטה למו, אל תירא מגנת! גשה מששמו,
אל תירא המות, אשר בגנוע ינגע -
מחלצי בד יצאת בני! הלא אתה יורע,
אבל לא בן-ברח לך! כי נאמנה אדעה
יריעות אלה לבני האדם מראה נוראה,
מות במגפה! הה מה נורא זה המות!
בחלותך, פני אחיך זרו לך בראשונה,
אחר, אש תאכלך, בלבבך תכהמ שדהבת
אחה! פזה וכזה ראיתי בהנגף לי השמונה!
ורואה יום יום ביורדים פכה גיא צלמות,
עד מלאת שרשית ירחים התמהמהתי בה לשבת,
ביום-הנה בזה תישעה גמרים חבשי פרי מרפכם,
ועד דבשתם ראה - שמנת רכבים יפקד מושכם,
לא נשאר די מאומה, זולתי אלי בשמים;
שם תקבר פריתי - ושם אורח לתים!

מוזכרת ייִדות

אל

ייִדיו חתן דודי הגביר הנכבד נדיב לב מוקיר שמת
קדישינו , ותומך דורשיה, הכם שלם , וסופר מהור .

יועץ במועצות הסוחרים (האנדעלס קאממער ראטה)

יצחק האלצער ^{מוה'} נ"י

מגשה
229

מאת המעתיק.

23.902

Ojciec Zadzumionych

w El Arish

napisał

JULIUSZ SŁOWACKI

tłomaczył na Hebrejskie

M. D. Geschwind

zaprzyięgły tłumacz sądowy

w Rzeszowie

w roku 1883.

Czysty dochód przeznaczony na cel dobroczynny.

Oczionkami Żupnika i Knollera w Przemyślu.

INSTYTUT
BADAN LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 7

<http://rcin.org.pl>
TEL 26-68-88

